

Програма для початкової освіти «Чудово створені»

Цілі, християнські цінності та провідні принципи

Головне послання програми «Чудово створені» полягає в тому, що кожна дитина є дивовижним творінням і має цінність незалежно від того, що вона відчуває, що переживає або що робить. Кожна дитина створена Богом. Кожна дитина гідна того, щоб її знали, любили та захищали.

Таблиця нижче описує чотири **провідні теми** разом із головними цілями або кінцевими результатами, на які спрямовані уроки. Також згадуються вісім **християнських принципів**. Вони відображають **підхід, заснований на цінностях**. До кожної провідної теми наведено дві християнські цінності.

Провідні теми	Цілі	Християнські принципи
1. Розвиток самооцінки та уявлення про себе	Учні цінують себе, зокрема як соціальних істот, що мають також здатність до статевого стосунків, ґрунтуючись на цінностях гідності та подиву перед Творцем.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бог створив кожен людину (чоловіка та жінку) як духовну, фізичну, емоційну, соціальну та сексуальну істоту, цінну від самого початку. 2. Те, що ми створені Богом, викликає подив перед Творцем та усвідомлення гідності кожної людини.
2. Акцент на стійких і тривалих стосунках	Учні можуть розпізнавати, цінувати та будувати стійкі і тривалі стосунки з різними формами близькості, ґрунтуючись на цінностях любові та вірності .	<ol style="list-style-type: none"> 3. Кожна людина створена Богом для участі у стосунках з іншими (друзями, родиною, церквою, суспільством), щоб вірно підтримувати одне одного, насолоджуватися близькістю в різних її формах та відчувати взаємний зв'язок, свою цінність для інших та любов оточуючих. 4. Статева близькість може процвітати лише в сталих стосунках (у шлюбі) між чоловіком та жінкою, заснованих на любові та вірності.
3. Вивчення соціальних норм	Учні здатні розуміти різні соціальні норми у сфері соціальних та статевого стосунків, а також можуть встановлювати й чітко висловлювати власні межі, ґрунтуючись на цінностях поваги та відповідальності .	<ol style="list-style-type: none"> 5. Те, що ми створені Богом, вчить нас з повагою та турботою ставитися до власного тіла, а також поважати особисті межі інших. 6. Великі Божі заповіді (любити Господа Бога і ближнього, як самого себе) спонукають ставитися з добротою і турботою до всіх інших людей, незалежно від статі, раси, релігії чи сексуальної орієнтації.

4. Формування захисних поведінкових навичок	Учні озброєні навичками розпізнавати підозрілі та небезпечні ситуації й за потреби звертатися по допомогу, ґрунтуючись на цінностях самоконтролю та смівливості .	7. Біблія наголошує на важливості чистоти розуму й тіла, що вимагає самоконтролю. 8. Сексуальне чи будь-яке інше насильство є неправильним, аморальним і протизаконним. Якщо воно відбувається, правильно буде сказати «Ні», втекти і розповісти про це комусь.
--	---	--

Структура

Навчальні цілі кожного заняття зосереджені на знаннях, навичках та ставленні. До того ж, кожен урок пов'язаний з однією або двома провідними темами методики (**уявлення про себе**, **тривалі стосунки**, **соціальні норми** або **вміння захистити себе**), див. графічне зображення нижче. Також згадується вісім християнських принципів. Вони відображають ціннісно-орієнтований підхід.

За бажанням, школи можуть викладати певну тему для іншої вікової групи, ніж зазначено в таблиці.

Вікова група	Тема уроку	Провідна тема				Зміст
		X				
4 - 5 років	1.1* Ми всі різні	X				<ul style="list-style-type: none"> □ Як виглядаю я, і як виглядаєш ти? □ Кожна людина створена унікально і чудово □ Відмінності між хлопчиками та дівчатками □ Обговорення основних емоцій
	1.2 Вагітність і народження дитини	X	X			<ul style="list-style-type: none"> □ Принесення речей, пов'язаних із немовлятами □ Зростання в маминому животику □ Народження братика або сестрички
	1.3 Не ходи з незнайомцями			X	X	<ul style="list-style-type: none"> □ Не йди, не повідомивши батьків □ Чому небезпечно йти з незнайомцями □ Відпрацювання правильних реакцій
5 - 6 років	2.1 Висловлення почуттів та відмова	X		X	X	<ul style="list-style-type: none"> □ Вигадування героїчних історій □ Формування впевненості в собі □ Висловлення почуттів □ Уміння сказати «Ні» у складних ситуаціях
	2.2 Обійми та приватність		X	X		<ul style="list-style-type: none"> □ Ласкаві дотики □ Агресивні дотики □ Інтимні частини тіла
	2.3 Тримайте тіло в чистоті			X		<ul style="list-style-type: none"> □ Особиста гігієна □ Дотримання чистоти всього тіла

	2.4 Граємо разом			X	X	☐ Правила під час гри ☐ Ставитися одне до одного з повагою ☐ Прислухатися одне до одного
6 - 7 років	3.1 Моє тіло належить мені	X		X		☐ Називання частин тіла ☐ Називання геніталій ☐ Приватність та одягання
	3.2 Народження дитини	X	X			☐ Безпечна сім'я ☐ Очікування дитини ☐ Народження дитини ☐ Підготовка
	3.3 Дотики: відчуття «Так» і «Ні»			X		☐ Різні дотики ☐ Відчуття «Так» і «Ні» ☐ Сказати «Ні» або «Стоп»
	3.4 Хороші і погані секрети				X	☐ Розваги з хорошими секретами ☐ Хороші чи погані секрети ☐ Розповідай погані секрети комусь, кому довіряєш ☐ Ти завжди можеш все розповісти Богові
7 - 8 років	4.1 Впевненість у собі та кордони	X		X		☐ Підвищення впевненості в собі ☐ Розпізнавання та повага до кордонів

						☐ Демонстрація особистих меж ☐ Кому дозволено наблизитися
	4.2 Дружба		X	X		☐ Бути та залишатися друзями ☐ Кохання та побачення ☐ Різні дотики
	4.3 Безпека вдома		X		X	☐ Безпека в сімейному колі ☐ Бути роздягненими і в безпеці
8 - 9 років	5.1 Диво народження	X	X			☐ Диво народження ☐ Розмова з родиною ☐ Створення сімейного дерева
	5.2 Впевненість у собі та мова тіла	X		X		☐ Оцінка мови тіла ☐ Демонстрація впевненості в собі
	5.3 Підозрілі ситуації				X	☐ Оцінка небезпеки ☐ Відчуття «Так» чи «Ні» ☐ Як діяти в загрозованих ситуаціях
9 - 10 років	6.1 Дружба		X	X		☐ Дружба ☐ Побачення, заручення, одруження (кохання і вірність) ☐ Як ставитися одне до одного
	6.2 Мова тіла як зброя	X		X		☐ Я виріс/виросла ☐ Огляд використання мови тіла ☐ Демонстрація впевненості в собі
	6.3 Хороші і погані картини			X	X	☐ Відчуття «Так» і «Ні» ☐ Хороші та погані картини

					<ul style="list-style-type: none"> ☐ Захисні поведінкові навички ☐ Фотографування та надсилання світлин
	6.4 Прохання про допомогу			✗	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Прохання про допомогу ☐ Прийняття допомоги ☐ Шкільний психолог та дитяча гаряча лінія
10 - 11 років	7.1 Ми всі різні	✗		✗	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Відмінності хлопчики/дівчатка ☐ Чудово створені
	7.2 Зміни в пубертатний період	✗		✗	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Загальні фізичні зміни ☐ Зміни у хлопчиків та дівчаток ☐ Відчуття невпевненості
	7.3 Близькість та статевий акт		✗		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Близькість ☐ Статевий акт ☐ Настанови з Біблії ☐ Безпечний секс
	7.4 Диво вагітності	✗	✗		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Диво народження та розвитку дитини ☐ Неможливість мати дітей (безпліддя) ☐ Викидень, мертвонародження та передчасні пологи
	7.5 Цінність життя	✗		✗	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Чудово створені ☐ Погляд на сексуальність ☐ Сексуальні та репродуктивні права ☐ Спільна відповідальність ☐ Незапланована вагітність
	7.6 Не все є нормальним			✗	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Гріх, сором, одяг ☐ Відчуття «Так» і «Ні» ☐ Сексуальне насильство ☐ Небезпечні секрети
	7.7 Повага одне до одного		✗	✗	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Ставлення одне до одного ☐ Брудні жарти та нецензурна лексика
11 - 12 років	8.1 Ідентичність та близькість	✗		✗	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Ідентичність ☐ Види близькості ☐ Стать та гендер ☐ Власні фото
	8.2 Закоханість і побачення		✗	✗	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Особливі почуття ☐ Гарні взаємини ☐ Сексуальний грумінг
	8.3 Шлюб		✗		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Шлюб за біблійними принципами ☐ Відмінності між чоловіками та жінками ☐ Розлучення
	8.4 Бути іншим	✗		✗	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Використання слів ☐ Газетні заголовки ☐ Розповідь із власного досвіду
	8.5 Онлайн			✗	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Спокуса ☐ Два мозки ☐ Кохання чи похоть ☐ Порнографія

8.6 Сексуальне насильство				X	<ul style="list-style-type: none"> □ Розуміння пов'язаних термінів □ Інцест, зґвалтування, розбещення □ Педофілія, проституція □ Порнографія
8.7 Захисні поведінкові навички			X	X	<ul style="list-style-type: none"> □ Запобігти. Чинити опір. Розповісти. □ Люди, яким можна довіряти

* Урок 1.1 означає: Рік 1 (вік 4-5 років), урок 1.

